

**СПРАВА «БОНДАР ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF BONDAR v. UKRAINE)**

(заява № 18895/08)

Стислий виклад рішення від 16 квітня 2019 року

У липні 2003 року заявника затримали за підозрою у вчиненні вбивства. Під час допиту та за відсутності захисника, заявник зізнався у злочині, однак потім відмовився від своїх показань, стверджуючи, що працівники міліції поводитись з ним жорстоко та змушували зізнатись у вбивстві. Згодом за рішенням районного суду заявника звільнили у зв'язку з відсутністю у матеріалах справи обґрунтованих доказів його вини, а слідство за фактом вбивства було зупинено.

У 2007 році на підставі викривальних показань свідка, які вона підтвердила у судовому засіданні. Слідство було відновлено, а заявника повторно затримано. Свідок неодноразово змінювала свої показання. Після відмови свідка від своїх викривальних показань, суд першої інстанції, незважаючи на клопотання сторони захисту відмовився повторно викликати свідка і визнав заявника винним.

Верховний Суд України залишив без змін вирок суду першої інстанції та згодом відмовив у перегляді справи в порядку виключного провадження.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявник скаржився за статтею 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на жорстоке поводження працівників міліції та неефективність проведеного у зв'язку з цим розслідування, а також за пунктом 1 та підпунктом «d» пункту 3 статті 6 Конвенції на несправедливість провадження, оскільки засудження заявника ґрунтувалось на отриманому під тиском зізнавальних показань, та на відмову суду повторно викликати свідка, яка спочатку надала викривальні показання, а згодом від них відмовилась.

Розглянувши скаргу заявника за статтею 3 Конвенції, Європейський суд зазначив, що заявник порушив питання про жорстоке поводження з ним працівників міліції через роки після закінчення розслідування прокуратурою, тобто поза межами встановленого шестимісячного строку для звернення до Європейського суду та відповідно до пунктів 1 та 4 статті 35 Конвенції, відхилив скаргу заявника як неприйнятну.

Щодо скарги заявника за статтею 6 Конвенції стосовно визнання допустимим доказом його зізнавальних показань отриманих під тиском Європейський суд встановив, що заявник не вичерпав усіх національних засобів юридичного захисту, оскільки у своїй касаційній скарзі він не порушив питання про визнання допустимим доказом його зізнавальних показань, та відповідно до пунктів 1 і 4 статті 35 Конвенції відхилив цю скаргу заявника у зв'язку з невичерпанням національних засобів юридичного захисту.

Розглянувши скаргу заявника на відсутність у сторони захисту можливості провести перехресний допит свідка після її відмови від попередніх показань, Європейський суд вказав, що застосована судом першої інстанції процедура не надала стороні захисту такої самої можливості, що й стороні обвинувачення, а саме: тлумачити у сприятливий для себе спосіб показання свідка, таким чином було порушено принцип «рівності сторін». Європейський суд констатував порушення пункту 1 та підпункту «d» пункту 3 статті 6 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Постановляє*, що мати заявника, пані Катерина Михайлівна Бондар, має право брати участь у цьому провадженні від його імені;

2. *Оголошує* прийнятною скаргу за пунктом 1 та підпунктом «d» пункту 3 статті 6 Конвенції щодо способу, в який національні суди визнали показання О. допустимим доказом, а решту скарг у заяві — неприйнятними;

3. *Постановляє*, що було порушено пункт 1 та підпункт «d» пункту 3 статті 6 Конвенції;

4. *Постановляє*, що:

(a) упродовж трьох місяців з дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції держава-відповідач повинна сплатити заявнику 2 500 (дві тисячі п'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості відшкодування моральної шкоди; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

5. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції»